

ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ

Αριστοτέλης

Ο σοφὸς Ἀριστοτέλης - πορτραίτο τῶν προτύπων τῆς σοφίας ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς (1856).

ΑΘΗΝΑ

24

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΗΡΙΟ,
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 30)

25

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ,
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(ΘΕΛΟΥ 5, ΠΛΑΚΑ)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
2016

καὶ Χριστιανισμός

χορηγοὶ ἐπικοινωνίας

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΟΡΘΕΚΕΙΑ
ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ.gr

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος
Μελέτιος – Αθανάσιος Δημόπουλος, Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α.
Θεοδόσης Πελεγρίνης, τ. Υφυπουργός Παιδείας, Έρευνας και
Θρησκευμάτων, πρώην Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α.
Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης (Ζηζιούλας), Ακαδημαϊκός
Ευάγγελος Θεοδώρου, πρώην Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Καθηγητής Απόστολος Β. Νικολαΐδης, Κοσμήτωρ
Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Γαϊτάνης
Αναπληρωτής Καθηγητής Κωνσταντίνος Κορναράκης
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κυριακή (Κίρκη) Κεφαλέα
Επίκουρος Καθηγητής Δημήτριος Μόσχος

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Κοσμητεία της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σας προσκαλεί να τιμήσετε με την παρουσία σας το Διεθνές Συνέδριο με θέμα:

«Αριστοτέλης και Χριστιανισμός»

που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα 24 και 25 Νοεμβρίου 2016,

24 Νοεμβρίου στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου

και 25 Νοεμβρίου στο Μουσείο Ιστορίας του Ε.Κ.Π.Α., Θόλου 5

στην Πλάκα.

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

24 Νοεμβρίου 2016

Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος»
Κεντρικό Κτήριο του Ε.Κ.Π.Α.

09:00-10:00

Έναρξη του Συνεδρίου - Χαιρετισμοί

Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ (10:00-11:50)

Από τη θεολογία του Αριστοτέλη στη Βιβλική
και Πατερική θεολογία

Πρόεδρος: Απόστολος Β. Νικολαΐδης,
Καθηγητής και Κοσμήτωρ
της Θεολογικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.

10:00-10:20 Σωτήριος Δεσπότης, Καθηγητής και Πρόεδρος
του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.:
Αριστοτέλης και Ιουδαίοι στη φιλολογία και την τέχνη
την περίοδο 3ος π.Χ. - 1ος μ.Χ. αιώνας.

10:20-10:40 Θωμάς Ιωαννίδης, Αναπλ. Καθηγητής και
Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.: Η δουλεία
στον Αριστοτέλη και στον απόστολο Παύλο.

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

10:40-11:00 Κωνσταντίνος Μποζίνης, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ.: «Οί τὰ ἀπὸ τοῦ Περιπάτου φιλοσοφούντες»: η κριτική πρόσληψη του αριστοτελισμού από την Αρχαία Εκκλησία.

11:00-11:20 Λάμπρος Σιάσος, Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ.: Πού αυλίζεται το αληθές; Η πατερική αναθεμελίωσις της αριστοτελικής φιλοσοφίας.

11:20-11:50 Συζήτηση

11:50-12:10 Διάλειμμα-Καφές

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ο Αριστοτελισμός στη σχολαστική φιλοσοφία του δυτικού μεσαίωνα και στην υστεροβυζαντινή φιλοσοφία της Ανατολής

Πρόεδρος: Αθανάσιος Καραθανάσης, Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ. και Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών.

Α' ΜΕΡΟΣ (12:10-14:00)

12:10-12:30 David Bradshaw, Professor of Philosophy, University of Kentucky, U.S.A.: **Aristotle in Byzantium: From John Damascene to Michael Psellos.**

12:30-12:50 Christopher Erismann, Professor, Department of Byzantine and Modern Greek studies, University of Vienna, Austria: **The reception of Aristotle in the ninth century.**

12:50-13:10 Μάριος Μπέγζος, Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.: **Ο αριστοτελισμός στον ελληνόφωνο και στον λατινόγλωσσο Μεσαίωνα.**

13:10-13:30 Antoine Levy, Professor, Philosophical Faculty, School of Theology, University of Eastern Finland: **Hexis as nexus - on the irreplaceable role of Aristotle in the dialogue between the Byzantine East and the Latin West.**

13:30-14:00 Συζήτηση

14:00-16:00 Διάλειμμα - Ελαφρύ γεύμα

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

Β' ΜΕΡΟΣ (16:00-17:30)

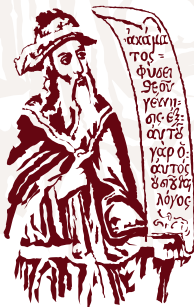
16:00-16:20 Δημήτριος Μόσχος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.: **Χρήσεις του Αριστοτέλους στην τυπική εκπαίδευση και τη θεολογία στο Βυζάντιο κατά τον 14ο αιώνα.**

16:20-16:40 Ivanov Smilen Markov, Dr, Department of Biblical and Systematical Theology, University of Veliko Turnovo, Bulgaria: **Reception of Aristotle in the philosophy of Gennadios Scholarios.**

16:40-17:00 Γεώργιος Στείρης, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Ε.Κ.Π.Α.: **Η συμβολή των υστεροβυζαντινών λογίων στον δυτικό αριστοτελισμό του 15ου αιώνα.**

17:00-17:30 Συζήτηση

17:30-18:00 Διάλειμμα - Καφές

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ (18:00-19:20)

Από την Ηθική του Αριστοτέλη στη Χριστιανική
Ανθρωπολογία και Ηθική

**Πρόεδρος: Χρήστος Γιανναράς, Ομότιμος
Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου.**

18:00-18:20 Παναγιώτης Πανταζάκος, Καθηγητής του
Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του
Ε.Κ.Π.Α.: **Η ψυχή στον Αριστοτέλη και το Χριστιανισμό.**

18:20-18:40 Reuben (Demetrios) Harper, Dr, Theology, Religion
and Philosophy Department, University of Winchester, United
Kingdom: **The Aristotelian Corrective: The Deployment of
Aristotelian Ethical Paradigms as a Response to Stoic Excess-
es in Eastern Christian Thought.**

18:40-19:00 Απόστολος Νικολαΐδης, Καθηγητής του
Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και Κοσμήτωρ
της Θεολογικής Σχολής: **Η έννοια της μεσότητας στον
Αριστοτέλη και την Πατερική Παράδοση.**

19:00-19:20 Συζήτηση

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

25 Νοεμβρίου 2016

Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών
(Θόλου 5 - Πλάκα)

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ (10:00-13:00)

Από τη Φιλοσοφία του Αριστοτέλη στη
Χριστιανική Φιλοσοφία

Πρόεδρος: Γρηγόριος Ζιάκας, Ομότιμος
Καθηγητής του Α.Π.Θ.

10:00-10:20 Κωνσταντίνος Νιάρχος, Ομότιμος Καθηγητής του Ε.Κ.Π.Α.: Το πρώτο κινούν ακίνητο και η έννοια της θεότητας κατά τον Αριστοτέλη.

10:20-10:40 Torstein Theodor Tollefsen, Professor of Philosophy, Department of Philosophy, Classics, History of Art and Ideas, University of Oslo, Norway: **Aristotle's Theology in Late Antique. Controversies over Cosmology.**

10:40-11:00 Διονύσιος Σκλήρης, Δρ. Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Σοβόννης: Υπάρχει αντίθετο της ουσίας; Ένας διάλογος του αγίου Μαξίμου του Ομολογητού (π. 580-662) με τον Αριστοτελισμό στην κατεύθυνση μιας εσχατολογικής μεταμόρφωσης της αριστοτελικής τελεολογίας.

11:00-11:30 Διάλειμμα - Καφές

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

11:30-11:50 Χρήστος Γιανναράς, Ομότιμος Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου: **Ο Αριστοτέλης των Ελλήνων και ο Αριστοτέλης του 13ου αιώνα της Δύσης – κριτήρια της διαφοράς.**

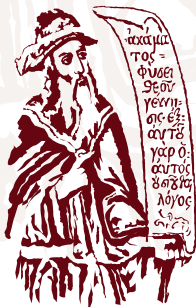
11:50-12:10 Ιωάννης Δημητρακόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών: **Θωμική και Παλαμική Φιλοσοφική Θεολογία στο ύστερο Βυζάντιο: Ιωάννης ΣΤ' Καντακουζηνός, Θεοφάνης Νικαίας, Μανουήλ Β' Παλαιολόγος.**

12:10-12:30 Μιχαήλ Μαντζανάς, Επίκουρος Καθηγητής της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών: **Αριστοτέλης και Χριστιανική Φιλοσοφία.**

12:30-13:00 Συζήτηση

13:00-14:00 Μουσικό διάλειμμα - Ελαφρύ γεύμα

14:00-16:00 Ξεναγήση στο Μουσείο Ιστορίας του Ε.Κ.Π.Α.

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑ (16:00-17:30)

Ο Αριστοτέλης στον αραβικό κόσμο

Πρόεδρος: Μάριος Μπέγζος, Καθηγητής του
Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α.

16:00-16:20 Γρηγόριος Ζιάκας, Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.: Ο Αριστοτέλης στην αραβική παράδοση. Η συμβολή του Ανατολικού Χριστιανισμού.

16:20-16:40 Ηλίας Γιαννάκης, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: Τα Ηθικά του Αριστοτέλη στην αραβική παράδοση.

16:40-17:00 Θεοδώρα Ζαμπάκη, Δρ. Ελληνοαραβικών Σπουδών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: Οι ηθικές αρετές στο έργο του Yahyā ibn 'Adī.

17:00-17:30 Συζήτηση

17:30-18:00 Διάλειμμα - Καφές

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ (18:00-19:30)

Ο Αριστοτέλης στη νεότερη Θεολογία

Πρόεδρος: Σωτήριος Δεσπότης, Καθηγητής και
Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας
Ε.Κ.Π.Α.

18:00-18:20 Αθανάσιος Καραθανάσης, Ομότιμος Καθηγητής
του Α.Π.Θ., Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών:
Η Αριστοτελική φιλοσοφία κατά την Τουρκοκρατία.

18:20-18:40 Χαράλαμπος Μελετιάδης, Καθηγητής του
Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου:
Από τον Θεόφιλο Κορυδαλλέα στον Αλέξανδρο
Μαυροκορδάτο, Αριστοτέλους τύχες.

18:40-19:00 π. Νικόλαος Λουδοβίκος, Καθηγητής της
Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης: Τα
ίχνη του Αριστοτέλη στην νεότερη θεολογία Δύσης και
Ανατολής: μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα.

19:00-19:30 Συζήτηση

Λήξη του Συνεδρίου

26 Νοεμβρίου 2016

10:00-14:00 Ξενάγηση στο Κέντρο Πολιτισμού του
Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος

Αριστοτέλης και Χριστιανισμός

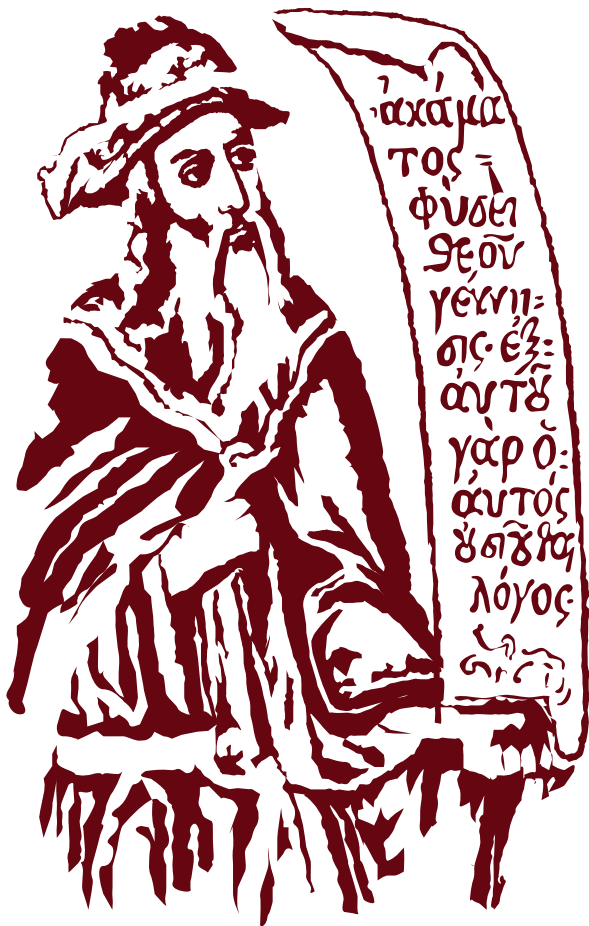
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Αικατερίνη Μάντη, Διοικητική Υπάλληλος της Κοσμητείας
Αθानασία Σιλβέστρου, Ε.Τ.Ε.Π., Συνεργάτις της Κοσμητείας
Δημήτριος Αλεξόπουλος, Επιστημονικός
Συνεργάτης της Κοσμητείας
Γεώργιος Ιορδανίδης, Ιστορικός Θεολόγος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κοσμητεία Θεολογικής Σχολής
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πανεπιστημιόπολη, Ανω Ιλίσια, 157 72
Τ: (+30) 210.727.5762, 5767, Mob.: (+30) 6981442982
E-m: deantheol@uoa.gr, Web: www.deantheol.uoa.gr

ἰακάρμα
τος ἰ
φύσει
θεῶν
γεννη-
σις ἐξ
αὐτῶ
γάρ ὁ
αὐτός
ἔστι ἡ
λόγος